

troer jeg derfor ikke kan opstilles. Almeenvellet kan ligesaa vel kræve, at der foretages Expropriation, som væsentlig er i mindre Krefses Interesse, som det kan kræve Expropriation i det hele store Samfund's Interesse. Vi see ogsaa, at der er andre lignende Forhold, hvor man gjør Almeenvellet gjældende som Grund til Expropriation; jeg skal f. Ex. nævne Fæsteforholdet. Det vil neppe kunne forsvares paa nogen anden Maade, at paa al æg g'e Eierne at sælge Fæstegaardene end med Almeenvellet for De, og jeg indrømmer, at det kan kræve en saadan Foranstaltning, men det er klart, at dette kun vil komme en enkelt Samfundsklasse og væsentlig enkelte Egre i Landet til gode. De Formaal, som her tilsigtes, ere saa vigtige, at de vel kunne siges at angaae Almeenvellet. Der er Tale om en Udvidelse af Kjøbenhavn og Bebyggelse af de store Grunde mellem Kjøbenhavn og Forstæderne paa en Maade, som fyldestgjør de Førdringer, der bør stilles til Anlægget af en stor Stad i vore Dage, navnlig i sanitær Henseende. Var der blot Tale om Anlægget af Gader, Veie og Torve, behøvedes Lovens ikke; men Diemedet er at gaae videre, at foreskrive saadanne Regler for Grundenes Benyttelse til Bebyggelse, at det i det Hele taget bliver et nyttigt Foretagende for Hovedstaden. Jeg troer, at dette Hensyn fuldkommen berettiger til Expropriation. Dertil kommer, hvad den ærede Minister udtalede, at der bestaaer et uheldigt Forhold, idet Grundeierne ere forhindrede fra at benytte deres Grunde saa frit, som de kunde ønske det, ved et Baand, som det ikke staaer i vor Magt her at løse; det eksisterer, og vi kunne ikke fjerne det. Der er tænkt over, at det ikke fremgik af Lovens, i hvilket Diemed der skulde exproprieres. Jeg troer ikke, man kan være i Tvivl derom, naar man har gjort sig bekendt med de førte Forhandlinger, ligesom det vil følge af § 9, at Expropriationen ikke kan benyttes til Udvidelse af Fæstningsværkerne omkring Kjøbenhavn, idet den forudsætter, at Fæstningsvoldene skulle nedrives. Savner man imidlertid en Udtalelse om, i hvilket Diemed Expropriationen skal finde Sted, vil det ikke være vanskeligt at bringe en saadan Bestemmelse ind i Lovens § 1, eller paa et andet

Sted i Lovens. Der har ogsaa her været talt om det Servitutforholds Besskaffenhed, som omhandles i § 3. Jeg skal i den Henseende ganske henholde mig til, hvad den høitærede Minister har udtalt, og er navnlig overbevist om, at hvis Servitutten er stiftet paa den Maade, som jeg antager, falder det ikke bort, enten fordi det vil være uhensigtsmæssigt nu at bruge de nærværende Volde til Bestyning, eller fordi man overhovedet vilde nedlægge dem. Der er imidlertid blevet gjort opmærksom paa, at der dog i den Henseende er deelte Meninger, og jeg troer derfor, at det vil kunne være ganske retfærdigt at tage Bestemmelse om, at det maatte overlades til Domstolene at afgjøre, om der hvoiler et saadant Baand paa disse Eiendomme, at det maatte vedblive efter Fæstningsværkernes Nedleggelse eller ikke, og at der ved Erstatningen altsaa skulde tages Hensyn til det Resultat, Domstolene i denne Henseende maatte komme til. Det er ikke, fordi jeg for mit eget Vedkommende vilde have nogen Betænkelighed ved at stemme for Lovens, som den foresligger, men hvis der er Tanke om, at nogen Rettighed skulde kræntes ved den, var det bedre at tage et Forbehold i saa Henseende, som antydet af den ærede Rigsdagsmænd for Viborg Amts Ste Valgkreds (Klein); og som jo i denne Henseende vilde tilfredsstille ethvert Retfærdighedskrav.

Jeg troer, at man ved at forkaſte denne Lov vil viſe baade Staten og Kommunen og Grundeierne en daarlig Tjeneste.

Klein: Jeg behøver ikke at ſige, at jeg med ſtor Opmærksomhed har fulgt den høitærede Ministers Foredrag, men jeg maatte maafſee tilføje, at der i dette Foredrag, ſom oftere i den høitærede Ministers Foredrag, var noget for mig ſaa Tiltalende, ſaa Tillokkende, at jeg virkelig kunde friſtes til at tie, at jeg kunde føle Lyſt til at underkaſte mig hans Mening i denne Sag. Jeg kan og vil dog ikke gjøre det, thi det forekommer mig, at naar man med rolig Opmærksomhed vil gennemgaae den ærede Ministers Foredrag, vil man ſtøde paa, jeg vil ikke ſige: en Alarhed, men jeg vil ſige en mindre god Sammenhæng mellem de forſjel-